

ÚRAD PRE REGULÁCIU SIEŤOVÝCH ODVETVÍ

**Úprava nastavenia spôsobu regulácie
cien za dodávku elektriny pre
zraniteľných odberateľov**

Podklad na verejnú konzultáciu, 20.2.2023

Hlavné aspekty verejnej konzultácie

- ÚRSO (ďalej len „úrad“) plánuje novelizovať spôsob regulácie cien za **dobavku elektriny pre zraniteľných odberateľov** v návrhu vyhlášky, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia dobavky elektriny (ďalej len “cenová vyhláška“), ktorá je aktuálne v legislatívnom procese, vid' link

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/79>

- Hlavné oblasti novelizácie cenovej vyhlášky sú najmä:
 - Integrácia nových skupín zraniteľných odberateľov, ktoré pribudli zákonnou úpravou v závere 2022 spadajúcich pod cenovú reguláciu dobavky elektriny, tzn. odberatelia s možnosťou uplatniť si právo na dobavku elektriny za maximálne ceny regulované úradom
 - Úprava stanovenia rozhodujúceho obdobia pre nastavenie ceny referenčnej elektriny – maximálnej ceny komodity – na rok 2024 a pre nasledujúce roky 6. regulačného obdobia
 - Stanovenie limitných hodnôt pri viacpásmovej sadzbe (dynamickej regulovanej tarife), ktorá sa môže využívať zraniteľnými odberateľmi na odbernom mieste vybavenom inteligentným meracím systémom
- Úrad má zároveň zámer navrhnúť zmeny primárnej legislatívy a predstavuje tézy **na posilnenie práv odberateľov energií a umožnenie väčšej konkurencie** na trhu dobavky elektriny a plynu (ďalej len “legislatívne návrhy“).
- Úrad otvára verejnú konzultáciu k predloženým návrhom uvedeným nižšie

Návrh novely cenovej vyhlášky – Nové skupiny zraniteľných odberateľov

- Zákon č.251/2012 Z.z. a tiež aj zákon č. 250/2012 Z.z. v § 2 písm. k) definuje skupiny zraniteľných odberateľov, t.j. odberateľov, ktorí majú nárok na regulovanú cenu za dodávku elektriny alebo plynu
- V priebehu roka 2022 viaceré novely uvedených zákonov rozšírili definíciu skupín zraniteľných odberateľov a umožnili im prihlásiť sa do regulovanej dodávky elektriny alebo plynu najneskôr do 31.12.2022.
- Zraniteľní odberatelia majú tiež možnosť voľby uzavrieť zmluvu o združenej dodávke elektriny/plynu za cenu neregulovanú úradom na ďalší rok nahlásením tejto skutočnosti dodávateľovi elektriny/plynu do konca marca predchádzajúceho roka
- Odhad počtov a spotreby skupín zraniteľných odberateľov elektriny do apríla 2022:

Domácnosti - cca 2,4 mil odberateľov elektriny so spotrebou cca 6,1 TWh ročne

Odberatelia mimo domácnosti – s ročnou spotrebou elektriny do 30 MWh za predchádzajúci rok (napr. malí a strední podnikatelia, verejné inštitúcie, neziskové organizácie, ...) - cca 90 tisíc odberateľov elektriny so spotrebou cca 0,8 TWh ročne

Nové skupiny zraniteľných odberateľov, ktoré pribudli v priebehu roka 2022

- zariadenia sociálnych služieb, zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- odberatelia elektriny a plynu na prevádzku bytového domu s nájomnými bytmi vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré sú určené na sociálne bývanie alebo na prevádzku bytového domu s nájomnými bytmi v rámci štátom podporovaného nájomného bývania,
- vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome odoberajúci elektrinu alebo plyn na výrobu tepla a ohrev teplej úžitkovej vody pre domácnosti, zákonne zastúpení fyzickou osobou alebo právnickou osobou vykonávajúcou správu spoločného tepelného zdroja zásobujúceho bytový dom teplom a teplou úžitkovou vodou.

Tieto nové skupiny zraniteľných odberateľov mali možnosť prihlásiť sa o regulovanú dodávku elektriny alebo plynu pre rok 2023 najneskôr do 31.12.2022.

Návrh cenovej vyhlášky úradu stanovuje spôsob regulácie cien za dodávku elektriny zvlášť pre domácnosti a zvlášť pre všetky ostatné skupiny zraniteľných odberateľov.

Návrh novely cenovej vyhlášky – Úprava stanovenia referenčnej ceny

- Dodávateľia elektriny podľa § 34 ods. 11 zákona č. 251/2012 Z. z. sú povinní zabezpečiť elektrinu na veľkoobchodnom trhu pre všetkých svojich odberateľov, vrátane zraniteľných odberateľov. Dodávateľia nakupujú potrebnú elektrinu na voľnom trhu, tzn. za neregulované veľkoobchodné ceny.
- Úrad stanovuje tzv. **referenčnú cenu, ktorá predstavuje maximálnu povolenú cenu komodity - elektriny** pre účely cenovej regulácie dodávky pre zraniteľných odberateľov.
- Referenčná cena elektriny sa vypočíta ako priemer denných cien produktu F PXE SK BL Cal-t obchodovaného na burze PXE v rozhodujúcom období. Uvedený produkt reflektuje trhovú cenu elektriny s dodávkou na území Slovenska v príslušnom roku, na ktorý sa vydáva cenové rozhodnutie.
- Na rok 2024 úrad navrhuje ustanoviť rozhodujúce obdobie od 1.4.2023 do 30.9.2023.
- Na rok 2025 a ďalšie roky 6. regulačného obdobia (rok t) úrad navrhuje ustanoviť rozhodujúce obdobie od 1.10. roku t-2 do 30.9. roku t-1 s cieľom rozložiť cenové riziko a minimalizovať vplyv neočakávaných krátkodobých výkyvov cien elektriny na veľkoobchodnom trhu s elektrinou.

Dodávateľia môžu nakupovať elektrinu ľubovoľne a kedykoľvek počas roka , avšak nemôžu účtovať odberateľom cenu vyššiu ako maximálnu regulovanú cenu elektriny v cenových rozhodnutiach. Ak nakúpia lacnejšie, môžu poskytnúť odberateľom nižšiu cenu. Ak nakúpia drahšie, je to ich strata.

- Úrad zavádza možnosť pre dodávateľov ponúkať odberateľom viacpásmové sadzby (dynamická regulovaná tarifa), ktoré môžu využívať zraniteľní odberatelia na svojom odbernom mieste vybavenom inteligentným meracím systémom.
- Cieľom je umožniť aktívne riadenie odberového diagramu a optimalizáciu nákladov na elektrinu pre tých odberateľov, ktorí majú určitú flexibilitu odberu, prípadne využívajú zariadenia na výrobu alebo uskladňovanie elektriny.
- Úrad stanovil minimálnu hodnotu rozdielu pri určovaní koeficientov viacpásmových sadzbách (aktuálne pri dvojpásmovej sadzbe medzi vysokou a nízkou tarifou) vo výške 30%.
- Dodávatelia majú možnosť diferencovať viacpásmové sadzby aj viac, v nadväznosti na vývoj cien elektriny ako aj špecifické požiadavky odberateľov

1. Integrácia nových skupín zraniteľných odberateľov

- Považujete za vhodné regulovať maximálnu cenu za dodávku elektriny samostatne pre domácnosti a zvlášť pre ostatné skupiny zraniteľných odberateľov v zmysle návrhu úradu alebo aj zvlášť podľa jednotlivých skupín zraniteľných odberateľov elektriny na základe identického charakteru odberu elektriny? Ak nie, prečo a čo považujete za vhodnú alternatívu?

2. Úprava stanovenia referenčnej ceny

- Považujete za vhodné stanoviť rozhodujúce obdobie pre referenčnú cenu elektriny v zmysle návrhu úradu? Ak nie, prečo a čo považujete za vhodnú alternatívu?

3. Stanovenie limitných hodnôt rozdielov viacpásmových sadzieb za dodávku elektriny

- Považujete za vhodné úradom navrhované limitné hodnoty rozdielov viacpásmových sadzieb (medzi vysokou a nízkou tarifou)? Ak nie, prečo a čo považujete za vhodnú alternatívu?

Vaše podnety a pripomienky sú vítané do **3.3.2023** na dodavka-verejna.konzultacia@urso.gov.sk

Príloha: Prehľad princípov a spôsobu regulácie cien za dodávku elektriny pre zraniteľných odberateľov

Návrh legislatívnych zmien – Posilnenie ochrany odberateľov energií

- Úrad navrhuje posilnenie ochrany spotrebiteľov energií, najmä tých v núdzi, v nasledujúcich oblastiach:
 - Zákaz odpájania odberateľov od dodávok energií počas vykurovacej sezóny. Úprava povinnosti pre dodávateľov poskytovať bezodplatné splátkové kalendáre aj na obdobie dlhšie ako jeden rok a od hodnoty dlžnej sumy (napríklad) 30,- Eur pre odberateľov v núdzi.
 - Zákonný limit na nárast maximálnej regulovanej ceny za dodávku elektriny alebo plynu pre zraniteľných odberateľov vo výške (napríklad) 30%, aplikovaný na spotrebu do 2,5 MWh na odberné miesto (aproximácia priemernej spotreby elektriny bežnej domácnosti). Prípadný rozdiel v nákladoch by bol kompenzovaný štátom alebo rozložený do regulovanej ceny na viacero rokov. Uvedené by naďalej umožňovalo cielené stropovanie cien vo forme nariadení vlády alebo rozhodnutí o všeobecnom hospodárskom záujme podľa súčasne platnej legislatívy.
 - Povinnosť dodávateľa poskytovať informácie podnecujúce odberateľa k šetreniu energií (napr. porovnávaním s ostatnými odberateľmi v rovnakom segmente, energetické poradenstvo, a pod). Povinnosť dodávateľa pravidelne (min raz za rok) prehodnocovať výhodnosť zaradenia odberateľa do tarify vzhľadom na históriu odberu s prípadným návrhom na preradenie do výhodnejšej tarify.
 - Zaradenie všetkých domácností do kategórie zraniteľných odberateľov, včítane domácností v nájomných bytoch, polyfunkčných stavbách alebo v developerských projektoch, a vytvorenie povinnosti pre dodávateľa účtovať im regulovanú cenu za dodávku elektriny alebo plynu.
 - Právo odberateľa ukončiť zmluvu na dodávku elektriny alebo plynu aj počas viazanosti zmluvy, s možnosťou pre dodávateľa uplatniť si primeranú zmluvnú pokutu.

Návrh legislatívnych zmien – Posilnenie dohľadu nad dodávkou energií

- Úrad navrhuje posilnenie dohľadu v oblasti nákupu a zazmluvnenia dodávok energií na strane dodávateľov. V súčasnosti nie sú legislatívne kompetencie v tejto oblasti dostatočne nastavené.
- Úrad má zámer vytvoriť systematizovaný pravidelný zber údajov o cenách a objemoch nákupov elektriny a plynu u jednotlivých dodávateľov, ktorí dodávajú elektrinu alebo plyn koncovým odberateľom a vyhodnocovať mieru rizikovosti zabezpečenia dodávok energií pre koncových odberateľov. Vyhodnotenie miery rizikovosti by bolo primeraným spôsobom verejne komunikované s cieľom lepšej informovanosti odberateľov, zohľadňujúc pravidlá ochrany obchodne citlivých informácií.
- Uvedený systém by bol komplementárny k systému REMIT spravovaný ACERom, kde sa zaznamenávajú všetky transakcie na veľkoobchodnom trhu s elektrinou. Avšak na rozdiel od neho, by navrhovaný systém reportingu bol zameraný na vyhodnocovanie zabezpečenia zazmluvnených dodávok energií na strane ich nákupu.
- Návrh bude vyžadovať legislatívne upresnenie rozsahu informácií poskytovaných úradu o zabezpečenom množstve elektriny pre dodávku elektriny koncovým odberateľom, napr. formu reportovania informácie o obstarávacích nákladoch účastníkov trhu s elektrinou na zabezpečenie potrebného množstva elektriny.

Návrh legislatívnych zmien – Posilnenie konkurencie na trhu dodávky energií

- V súčasnosti zraniteľní odberatelia si môžu zvoliť neregulovanú dodávku energií iba rok dopredu nahlásením svojho zámeru do konca marca predchádzajúceho roka.
- Úrad navrhuje umožniť zraniteľným odberateľom vystúpiť z regulovanej dodávky elektriny a plynu kedykoľvek v priebehu kalendárneho roka a uzavrieť zmluvu o združenej dodávke elektriny alebo plynu s cenou neregulovanou úradom s ktorýmkoľvek dodávateľom. Avšak po vystúpení z neregulovanej dodávky by sa dotknutý zraniteľný odberateľ mohol vrátiť do regulovanej dodávky až v ďalšom kalendárnom roku.
- Keďže dodávateľia potrebujú vopred poznať objem potrebnej elektriny a plynu pre zraniteľných odberateľov, ktoré musia pre nich zabezpečiť, štruktúra produktov regulovanej dodávky by sa mohla upraviť nasledovne:
 - Dlhodobý regulovaný produkt – stabilná regulovaná cena na 2-3 roky pre odberateľov, ktorí ostávajú v regulovanej dodávke minimálne celý rok a na základe ich žiadosti by mohli uzavrieť s dodávateľom zmluvu o dodávke na dobu určitú aj na dlhšie obdobie. Referenčná cena takéhoto produktu by sa nastavila na základe priemeru ceny CAL-t+1 až CAL-t+3.
 - Krátkodobý regulovaný produkt - regulovaná cena pre odberateľov, ktorí menia regulovaný a neregulovaný produkt počas kalendárneho roka alebo požadujú flexibilnejšiu cenu v porovnaní s dlhodobým produktom. Referenčná cena takéhoto produktu by sa nastavila na základe priemeru ceny CAL-m+1 až CAL-m+3, podobne ako u ceny dodávky poslednej inštancie (DPI).

Cieľom uvedených návrhov je umožniť odberateľom flexibilnejší prechod medzi regulovaným a neregulovaným segmentom a vytvoriť tlak na dodávateľov ponúkať konkurencieschopné ceny dodávky energií. Zároveň posilniť cenovú stabilitu pre regulovaných odberateľov, ktorí nemajú záujem o neregulované produkty alebo cenovú flexibilitu.

4. Posilnenie ochrany odberateľov energií

- Považujete úradom navrhované zmeny legislatívy v oblasti ochrany odberateľa za vhodné? Ak nie, prečo a čo považujete za vhodnú alternatívu?

5. Posilnenie dohľadu nad dodávkou energií

- Považujete za vhodné aby mal úrad detailnejší prehľad o dodávateľoch v oblasti nákupu a zazmluvnenia dodávok energií na strane dodávateľov pre potreby zabezpečenia dodávok energií pre svojich odberateľov v zmysle návrhu úradu? Ak nie, prečo a čo považujete za vhodnú alternatívu?

6. Posilnenie konkurencie na trhu dodávky elektriny a plynu

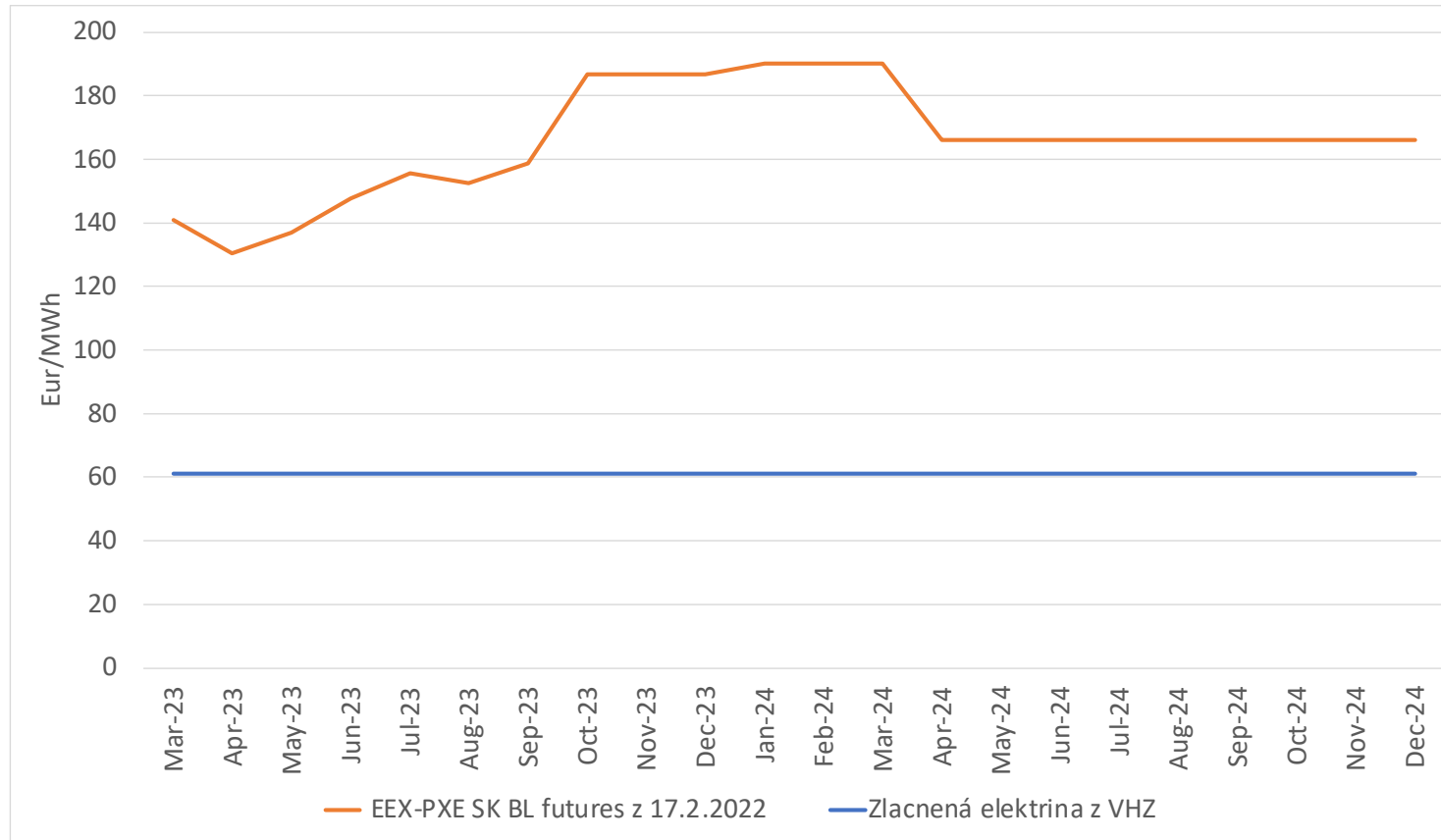
- Považujete za vhodné aby bol prechod z regulovaného segmentu odberateľov do neregulovaného segmentu odberateľov flexibilnejší v zmysle návrhov úradu? Ak nie, prečo a čo považujete za vhodnú alternatívu?
- Považujete za vhodné, aby bola zavedená možnosť pre zraniteľných odberateľov zvoliť si dlhodobý alebo krátkodobý regulovaný produkt pri uzatváraní zmluvy o združenej dodávke elektriny alebo plynu? Ak nie, prečo a čo považujete za vhodnú alternatívu?

Vaše podnety a pripomienky sú vítané do 3.3.2023 na dodavka-verejna.konzultacia@urso.gov.sk

Osobitosti uplatňovania cien za dodávku elektriny v 2023 s možným presahom do roku 2024

- V súčasnosti mnohí zraniteľní odberatelia platia ceny ustanovené na základe nariadení vlády SR alebo rozhodnutí MHSR o všeobecnom hospodárskom záujme (VHZ), ktoré majú prednosť pred regulovanými cenami stanovenými úradom. Uvedené opatrenia umožnili zásadnú ochranu zraniteľných odberateľov pred nárastom cien energií (bližšie podrobnosti v prílohe).
- Dodávka zlacnenej elektriny z SE a.s. bola určená pre domácnosti na rok 2023 na základe rozhodnutia MHSR o VHZ. Bude dôležité včas rozhodnúť či táto elektrina bude poskytnutá aj v roku 2024, akým cieľovým skupinám odberateľov a za akých podmienok. **Bolo by vhodné vykonať toto rozhodnutie ešte pred začiatkom rozhodujúceho obdobia s cieľom minimalizovať prípadné riziká nadbytočných nákupov elektriny dodávateľmi a súvisiacich kompenzácií zo strany štátu.**
- Pri súčasných indikovaných trhových cenách elektriny na rok 2024 (cena ročného forwardu na rok 2024 bola 17.2.2023 vo výške 165,95 Eur/MWh) by pri predpokladanom objeme zlacnenej elektriny z VHZ vo výške 6,3 TWh hrozilo riziko kompenzácií za samotnú komoditu vo výške cca 660 mil. Eur v prípade ak by dodávateľia nakúpili elektrinu na trhu a až následne by boli povinní na základe VHZ nakúpiť zlacnenú elektrinu pre domácnosti, príp. iných zraniteľných odberateľov.
- Bez zlacnenej elektriny z VHZ a pri súčasných hladinách trhových cien by regulované ceny za dodávku elektriny pre domácnosti vzrástli takmer 3-násobne oproti súčasnosti.

Porovnanie indikovaných trhových cien elektriny a súčasnej ceny elektriny vo VHZ

Trhové ceny elektriny sú naďalej veľmi nestabilné. Napríklad, cena ročného forwardu na rok 2024 sa pohybovala medzi 160,54 až 202,9 Eur/MWh v priebehu posledných pár týždňov od 6.1.2023. Z tohoto dôvodu aj odhad dopadov na ceny pre odberateľov ako aj výšky potenciálnych kompenzácií sa môže v čase zásadne meniť.

Vaše podnety a pripomienky sú vítané do 3.3.2023 na

dodavka-verejna.konzultacia@urso.gov.sk

Prosíme o priradenie Vašich podnetov a pripomienok k číslam a názvom tém uvedených na str. 7 a 11.

Ďakujeme